

A large, black and white close-up portrait of Joke Bruijs. She has short, light-colored hair and is looking directly at the camera with a slight smile. Her hand is resting near her chin, wearing a dark ring.

‘Het draaide thuis om de mannen, ik hing erbij’

Bij de afwas zongen ze meerstemmig, thuis bij Joke Bruijs (1952). Daar heeft ze geleerd in zichzelf te geloven. Nu staat ze al vijftig jaar op het podium. Ter gelegenheid daarvan verschijnt in april haar easy listening cd *Young at heart*.

TEKST: MINOU OP DEN VELDE | BEELD: BRENDA VAN LEEUWEN | VISAGIE: BOBBY RENOOIJ

THE SHOW MUST GO ON

“Deze foto vind ik erg leuk, met mijn vader en Johnny Hoes, zijn buurjongen. Mijn vader is er 14. Ze hadden een close harmony groepje en traden op. Meerstemmig zingen deden we thuis ook, als ik met mijn moeder afwaste en hij zich stond te scheren. Ik ben opgevoed met Sinatra, Fitzgerald, bigbands. Vanaf dat ik kon praten, wilde ik zangeres worden. Het geloof in mezelf is thuis ontwikkeld. Het draaide in ons gezin om de mannen, ik hing erbij. Mijn broers voetbalden, maar voor piano- of balletles voor mij was geen geld. Op een middag had ik zo’n pijn in mijn zij. Mijn moeder werkte en ik stond aardappels te schillen. Ze zaten voor de televisie. ‘Wat is er met jou,’ vroeg mijn vader. ‘Ga even naar tante Ko, suiker halen. Niet zeuren.’ Het bleek nierbekkenontsteking, ik moest naar het ziekenhuis. Ik vond het heerlijk. Zie je wel, ik ben ziek! Het was spartaans thuis, maar er werd veel gelachen, iedereen was welkom. Door mijn opvoeding ben ik geworden wat ik wilde. Ik ben niet kapot te krijgen. Een paar dagen na mijn borstkankeroperatie stond ik alweer in de revue.” ▶

ZUIVERE TOON

“De vleugel kreeg ik voor mijn vorige huwelijk met Boris, mijn tweede man, van alle vrienden en familie. De repetities waren altijd bij ons thuis, soms met een heel orkest. Zelf spelen is er nooit van gekomen, dat laat ik aan Frits over. ’s Avonds gaat hij lekker spelen terwijl ik me afschmink of de was ophang. Het hele huis vol muziek. We zijn op elkaar gevallen tijdens de

opnames van m’n eerste jazz-cd, *Close to me*, die hij produceerde. Ik had mezelf een stijltje aange-meten met veel vibratie aan het eind van de toon, terwijl je dat alleen nodig hebt als je niet zuiver zingt, dan kun je naar de toon toezingen. Frits zei: ‘Kun je dat iets minder doen? Die toon zing je zuiver, hou hem gewoon vol.’ Dat was het eind van mijn tremolo. Ik zit al vijftig jaar in het vak, maar ik leer nog steeds.”

ZACHT EN AAIBAAR

“Mijn dierbaarste bezit is het nijlpaardje dat ik op mijn 19de kocht. Ik viel ervoor, het was zo zacht, zo aaibaar. Ik had het geld niet, het kostte 1200 gulden. Die kunstenaar, Robbert Jan Donker, zei: ‘Als jij mij elke maand 100 gulden brengt, vind ik het goed.’ Ik heb niet veel meegenomen na mijn scheidingen, maar dat heb ik altijd bewaard.”

JOKE BRUIJS (1952)

begon haar zangcarrière op haar 15de bij het Varadansorkest. Ze maakte vier solocabaretprogramma's en was te zien in voorstellingen met onder anderen Jan Blaaser, Don Quishocking en De Mounties. Met Gerard Cox speelde ze in de televisieserie *Toen was geluk heel gewoon*. Recent was ze te zien in de zwarte komedie *La Famiglia*. Haar nieuwste cd *Young at heart* is vanaf half april verkrijgbaar.

MIJN HELD

“Deze hoed uit 1975 vind ik heel leuk. Een *sentimental journey*, ter gelegenheid van de dertigjarige bevrijding. Gerard was de soldaat die ons bevrijdde. Daarom kijk ik zo verliefd. Toen we deze plaat maakten waren we net twee jaar samen. We kregen een relatie toen ik 21 was. Hij was 33 en net gescheiden. Gerard was mijn held. In *Op losse groeven* zong ik elke maand een nostalgische medley. Dat programma was ver beneden zijn stand. Maar toen hij in 1973 die hit kreeg, *'t Is weer voorbij die mooie zomer*, dacht hij: hé, daar zit die Joke Bruijs in, dat vind ik een leuk wijf. Zo ontmoetten we elkaar. Hij was charmant, bracht een bloemetje mee of een boek van Winnie de Poeh. Dat had ik nog nooit meegemaakt. Ik heb veel van hem geleerd. Tekstbehandeling, algemene ontwikkeling. Ik was altijd aan het werk

geweest, ik heb niet eens gepuberd. Musea, reizen, met hem maakte ik het mee. Het Louvre, Londen. Alles wat hij uitlegde, slurpte ik op. Gerard en ik hebben het vak al doende geleerd. Ik stond elke week te zingen in de studio, met The Skymasters of The Ramblers, of bij *Muzikaal onthaal*. Overal had je radioprogramma's met live orkesten. Tegenwoordig hoef je niet meer zo goed te kunnen zingen, want als je vals bent zetten ze dat recht met de computer. In mijn tijd was het: zoals je zong, stond het erop. Met Jan Blaaser, bij ons eerste cabaretprogramma, hadden we niet eens een microfoon. Met De Mounties werkten we keihard om tot achter in de zaal te komen, waardoor je voeling kreeg met je publiek. Nu lijkt het of sommige zangeressen een scherm voor zich hebben. Ze staan voor zichzelf te werken. Het komt niet over.” ►

WAT EEN LEUKE MEID IS DAT TOCH

“Mijn keuken is mijn lievelingsplek. We ontbijten hier altijd. Ik kook graag. Frits en ik zijn nu twaalf jaar samen, en we lullen veel met elkaar. Vanmorgen hadden we het nog over doodgaan. Ik wil het liefst vrolijk herdacht worden. Niet zo’n heilige boel. Mijn vader overleed op zijn 48ste, ik was 18. Dat verdriet voelde ik in mijn hele hebben en houwen. Ik was gek op mijn vader, terwijl hij zich niet echt veel van mij aantrok. De jongens waren voor hem vond hij, en die meid hoort bij haar moeder. Ouderwets. Mijn moeder heeft een tijd in een rusthuis gezeten, want ze was overspannen. Niet zo gek met vier kinderen, heel jong, een baantje ernaast en geen geld. Mijn vader bracht mij naar een ‘tante’. 10 was ik. Ik ben nog nooit zo ongelukkig geweest. Ik wilde bij mijn broertjes zijn. Hij

dacht: drie dagen dezelfde stamp-pot eten is niks voor die meid. Maar dat had ik ook zo graag gedaan! Elke vrijdag kwam hij geld brengen, als ik in bed lag. Ik wilde hem zo graag zien, maar hij kwam nooit naar me toe, omdat hij dacht dat dat beter voor mij was. Het duurde een paar weken, maar het leek een jaar. Het was een enorme klap toen mijn vader ziek werd. Maar het bracht ook iets positiefs, want daardoor hebben we elkaar veel beter leren kennen. Overdag was ik thuis, want ik was gestopt met school omdat ik ’s avonds optrad. Gesprekken een-op-een had ik nooit gehad. Maar in zijn laatste jaar gingen we eendjes voeren en zaten uren bij elkaar. Later hoorde ik mijn vader tegen mijn moeder zeggen: ‘Wat een leuke meid is het toch.’ Waarop mijn moeder cynisch zei: ‘Dat is ze altijd geweest, Kees.’”

VAN LIKMEVESTJE

“Ik ben vaak in de tuin, lekker in mijn hangmat. Het onderhoud laat ik aan de tuinman over, want er zit een heel bos achter. Ik denk vaak: ik wou dat mijn vader dit kon zien. Om je huis heen lopen is al zo geweldig. Omdat ik het vroeger slecht heb gehad, wil ik nu genieten. Mijn ouders hadden een start van likmevestje. Mijn moeder trouwde op haar 18de, hij was 22. Ze had niet beseft dat je jeugd dan ophoudt. Na twaalf maanden kreeg ze haar eerste kind, midden in de hongerwinter, en daarna nog drie. Ze was gek met ons, maar van nature was ze geen kinder-liefhebber. Dat heb ik van haar geërfd. Mijn vader werkte in de haven. Gek op kinderen en op mijn moeder, maar een egoïstische echtgenoot. Voor zichzelf had hij veel geld nodig. Aan het eind van de maand keken mijn moeder en ik alle jaszakken door of er centjes achter-gebleven waren. We brachten de lege flessen weg en zo hadden we nog een beetje te eten. Als alles op was, werd ik soms naar een vriendinnetje gestuurd, dat vaak bij ons bleef eten. Maar dan zeiden haar ouders: vind je het erg, wij gaan aan tafel, we zijn zo weer bij je. Zat ik daar te sterven van de honger. Tegen mijn moeder zei ik het maar niet, dat had ze zo erg gevonden.” ►

‘Ik was gek op mijn vader, terwijl hij zich niet echt veel van mij aantrok’

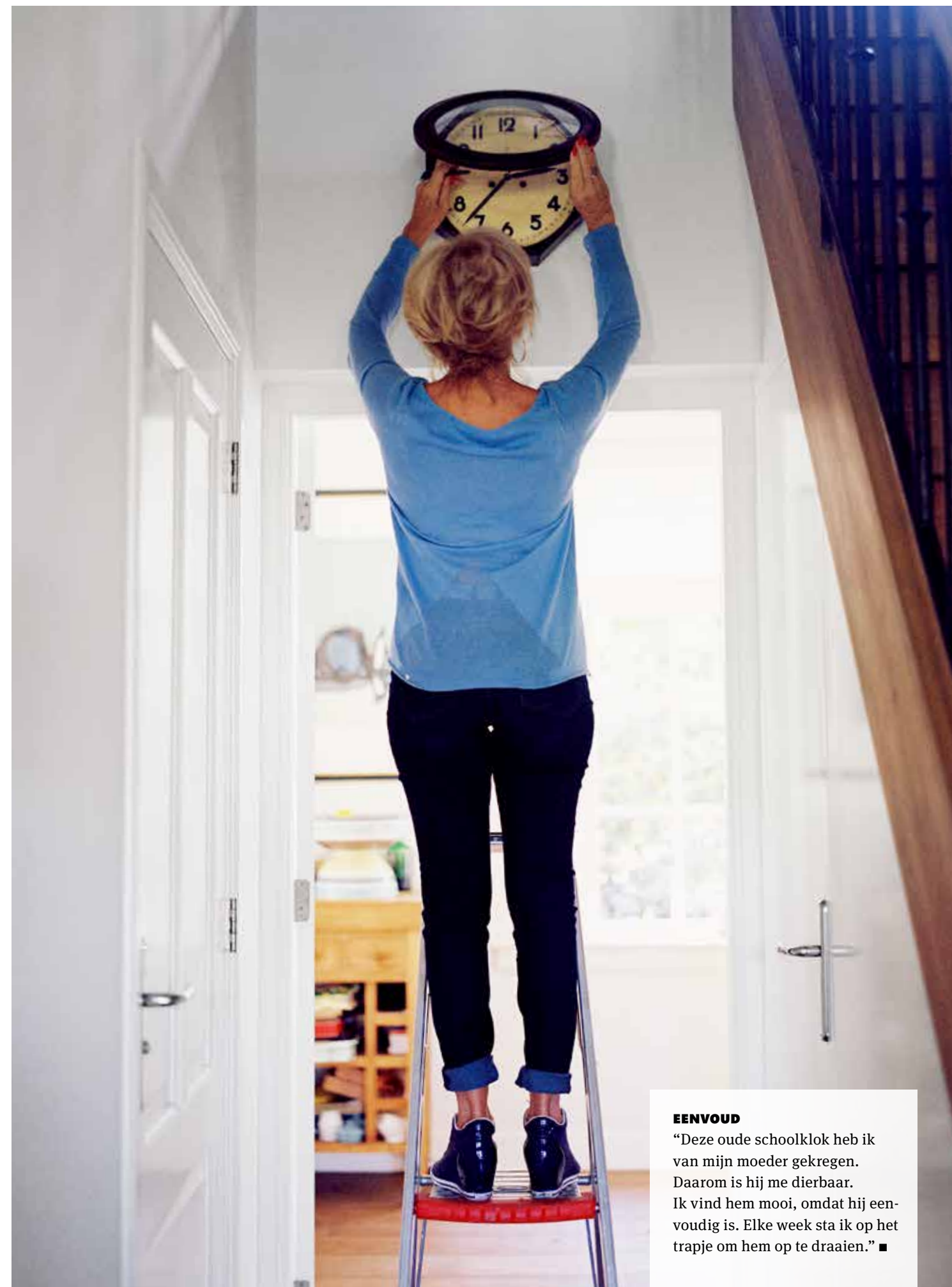
DE BROERTJES BRUIJS

“Kijk, dit was ons gezin op vakantie, voor het pension. Voor ons was het heerlijk, voor mijn moeder minder, want het huishouden ging door. Vaak was het ook nog slecht weer. Ik zie mijn broers niet vaak, maar we hebben een sterke band. Gelukkig heb ik ze nog! Vanaf mijn 15de zong ik bij het Vara-dansorkest. Maar wat je goed deed, werd thuis nooit benoemd. Mijn broers zeiden altijd na mijn optredens: ‘Als we niks zeggen, is het goed.’ Vroeger pestten ze me vaak. Cees, de oudste, is aardiger geworden, milder. Vroeger wilde hij zich waarmaken, als een soort vader. Wanneer ik met de grote schoenen van mijn moeder rondliep, werd ik naar huis gestuurd, dan was ik een slet. Onzin natuurlijk, ik was 10. Cees kan goed schilderen en schrijven, maar hij is dat nooit als beroep gaan doen. Daarom was hij vroeger wat gefrustreerd. Mijn broer Jan was het grote sporttalent. Zijn contract bij Feyenoord liep mis toen mijn vader stierf. Ze vonden hem te lastig. Mijn broer Flip was al jong zakelijk. Hij verkocht onze gordijnringen als fotolijstjes. Wij kregen de minste aandacht van mijn vader, we stonden er buiten en gingen onze eigen gang. Daardoor hebben we meer ausdauer ontwikkeld dan die andere twee. Die eigenlijk te veel gepamperd zijn door mijn vader. Ze zijn goed terechtgekomen, maar waren wat lui. Toen mijn vader wegviel, vielen ze in een gat. Flip en ik niet. Wij zijn de knokkers.”

‘Mijn moeder was van nature geen kinderliefhebber. Dat heb ik van haar geërfd’

FIETS VAN FRITS

“Mijn hele jeugd hoopte ik dat ik een fiets zou krijgen, met een mandje en een lintje eraan. Daar was natuurlijk geen geld voor. Ik speelde kassaatje met de deur. Als ik de deurklink heen en weer bewoog rinkelde hij. Mijn broers maakten een kar van een onderstel van een kinderwagen. Het was leuk, je werd er vindingrijk van. Vier jaar geleden, toen ik 60 werd, stond hier in de kamer opeens deze fiets met ballonnen eraan. Een cadeau van Frits. Precies waar ik mijn hele leven van gedroomd had.”

EENVOUD

“Deze oude schoolklok heb ik van mijn moeder gekregen. Daarom is hij me dierbaar. Ik vind hem mooi, omdat hij eenvoudig is. Elke week sta ik op het trapje om hem op te draaien.” ■